

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2013

897/2013

Laki

puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla pannaan Suomessa täytäntöön puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saatavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, jäljempänä *puutavara-asetus*, ja mainitun asetuksen nojalla annetut Euroopan unionin säädökset.

2 §

Toimivaltainen viranomainen

Puutavara-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Maaseutuvirasto. Lisäksi Suomen metsäkeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Tulli ja Suomen ympäristökeskus hoitavat tämän lain täytäntöönpanoon liittyvät niille säädetyt tehtävät.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *puutavaralla ja puutuotteilla* puutavara-asetuksen 2 artiklan a kohdassa tarkoitettua puutavaraa ja puutuotteita;

2) *toimijalla* puutavara-asetuksen 2 artiklan c kohdassa tarkoitettua luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;

3) *kauppaa käyvällä* puutavara-asetuksen 2 artiklan d kohdassa tarkoitettua luonnollista tai oikeushenkilöä;

4) *laittomasti korjatulla puutavaralla* puutavara-asetuksen 2 artiklan g kohdassa tarkoitettua puutavaraa;

5) *asianmukaisen huolellisuuden järjestelmällä* puutavara-asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua järjestelmää;

6) *jäljitettävyydellä* puutavara-asetuksen 5 artiklassa tarkoitettuja puutavaran tai puutuotteiden toimitusketjun tietoja.

4 §

Valvonta

Maaseutuvirasto vastaa puutavara-asetuksen toimeenpanoon liittyvästä valvonnasta ja sen järjestämisestä.

5 §

Tarkastukset

Maaseutuvirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten noudattamisen valvonnan edel-

lyttämässä laajuudessa niissä kulkuneuvoissa sekä liike-, varasto- tai muissa vastaavissa ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettävissä tiloissa ja muilla alueilla, joissa on asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää tai jäljitettävyyttä koskevia asiakirjoja taikka puutavaroita tai puutuotteita. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

Ulkopuolinen asiantuntija voi Maaseutuviraston pyynnöstä avustaa tarkastuksessa. Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintolakia, kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen toimiessaan tämän lain mukaisissa tehtävissä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Toimijan, kauppaa käyvän ja muun tarkastuksen kohteena olevan on avustettava Maaseutuvirastoa tarkastuksen tekemisessä. Maaseutuvirastolla on tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää sekä puutavaran ja puutuotteiden jäljitettävyyttä koskevat asiakirjat tai niistä laadittu jäljennös sekä muuta tarkastettavaa aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä. Lisäksi Maaseutuvirastolla on oikeus tarkastuksen yhteydessä tehdä puutavaraan tai puutuotteeseen liittyviä tutkimuksia ja ottaa korvauksetta valvontaa varten tarpeellinen määrä näytteitä.

Suomen metsäkeskuksella ja Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus tehdä tässä pykälässä tarkoitettu tarkastus Maaseutuviraston antaman valtuutuksen perusteella.

6 §

Tietojensaanti toimijalta ja kauppaa käyvältä

Maaseutuvirastolla on oikeus saada toimijalta ja kauppaa käyvältä ne tiedot, jotka ovat tarpeen 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa. Sama oikeus on Suomen metsäkeskuksella ja Elintarviketur-

vallisuusvirastolla, jos Maaseutuvirasto on antanut niille 5 §:n 4 momentissa tarkoitettun valtuutuksen tehdä toimijaa ja kauppaa käyvää koskevan tarkastuksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tietoja, jotka yksityistä liiketoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa koskevinä olisivat muutoin salassa pidettävä.

7 §

Tietojensaanti viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta

Maaseutuvirasto, Suomen metsäkeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Tulli ja Suomen ympäristökeskus ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia antamaan toisilleen 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa välttämättömät tiedot. Mainituilla viranomaisilla ja Suomen metsäkeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta tai muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa välttämättömät tiedot.

Suomen metsäkeskuksen on omasta aloitteestaan ilmoitettava Maaseutuvirastolle, jos sillä on todennäköisiä perusteita epäillä sellaisen metsälain (1093/1996) 18 §:ssä tarkoitettun teon tai laiminlyönnin tapahtuneen, joka liittyy metsänkäyttöilmoituksen tekemiseen tai puuston hakkuuseen. Suomen metsäkeskuksella ei kuitenkaan ole ilmoitusvelvollisuutta, jos lainvastaisen toimenpiteen osalta on ryhdytty metsälain 20 §:ssä tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin tai jos teko tai laiminlyönti on sellainen, josta metsäkeskus saa metsälain 22 §:n nojalla jättää tekemättä ilmoituksen poliisille.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla. Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 8 §:n 1 momentista poiketen Suomen metsäkeskus on velvollinen avaamaan teknisen käyttöyhteyden metsätietojärjestelmään Maaseutuvirastoa varten tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamista varten.

8 §

Kehotuksen antaminen

Jos asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää koskevan velvoitteen noudattamisen valvonnassa tai muuten havaitaan puutteita mainitun velvoitteen noudattamisessa, Maaseutuviraston on annettava toimijalle kirjallinen kehoitus puutteiden korjaamiseksi taikka virheellisen menettelyn lopettamiseksi sekä asetettava määräaika, jonka kuluessa näin on meneteltävä. Sama koskee puutavaran ja puutuotteiden jäljitettävyyttä koskevan velvoitteen noudattamisen valvontaa.

9 §

Korjausmääräys, kieltö ja uhkasakko

Jos asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän puutteita ei ole korjattu 8 §:n mukaisen kehotuksen tarkoittamalla tavalla ja määräajassa, Maaseutuviraston on määrättävä toimija asettamassaan määräajassa korjaamaan puutteet. Määräys voidaan antaa vain, jos:

- 1) toimija on saattanut markkinoille puutavaraa tai puutuotteita ilman asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää; tai
- 2) toimijan asianmukaisen huolellisuuden järjestelmässä on toistuvasti ollut merkittäviä puutteita.

Maaseutuvirasto voi kieltää toimijaa saattamasta markkinoille sellaista puutavaraa tai sellaisia puutuotteita, joiden osalta toimija ei ole noudattanut 1 momentissa tarkoitettua korjausmääräystä. Kielto on annettava määräaikaisena ja sen voimassaoloaika voi olla enintään kolme kuukautta. Jos toimija saattaa puutavaraa tai puutuotteita markkinoille kausiluonteisesti, kiellon voimassaoloaika voi kuitenkin olla enintään vuosi. Kielto on viipymättä peruutettava, kun asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän puutteet on korjattu Maaseutuviraston hyväksymällä tavalla.

Maaseutuvirasto voi asettaa 2 momentissa säädetyn kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Maaseutuviraston tehtävänä on valvoa kiellon noudattamista. Maahantuonnin osalta kiellon noudattamista valvoo kuitenkin Tulli.

10 §

Virka-apu

Maaseutuvirastolla on oikeus tarvittaessa saada virka-apua muilta viranomaisilta tämän lain mukaisten valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamiseksi.

11 §

Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle ja Maaseutuviraston kuuleminen

Jos Maaseutuvirastolla on todennäköisiä perusteita epäillä 12 §:ssä tarkoitetun teon tapahtuneen, sen on ilmoitettava asiasta esitutkintaviranomaiselle esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos teko on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen eikä yleinen etu vaadi asian tarkempaa selvittämistä.

Syyttäjän on ennen puutavararikkomusta tai puutavararikosta koskevan syytteen nostamista kuultava Maaseutuvirastoa. Tuomioistuimen on tällaista rikkomusta tai rikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava Maaseutuvirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

12 §

Rangaistukset

Rangaistus puutavararikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 a luvun 3 b §:ssä.

Joka tahallaan rikkoo

1) puutavara-asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän velvoitetta tai

2) puutavara-asetuksen 5 artiklan jäljitettävyyttä koskevaa velvoitetta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *puutavararikkomuksesta* sakkoon.

Joka rikkoo 9 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu maksettavaksi.

13 §

Menettämisseuraamus ja takavarikoinnin kustannukset

Menettämisseuraamuksesta säädetään rikoslain 10 luvussa. Laiton puutavara tai puutuote, joka tuomitaan valtiolle menetetyksi, voidaan myydä julkisella huutokaupalla.

Toimijan on suoritettava valtiolle ne kustannukset, jotka aiheutuvat puutavaran tai puutuotteiden varastoinnista takavarikoinnin aikana.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan vähentää julkisella huutokaupalla myydyin puutavaran tai puutuotteiden hinnasta. Toimijan on kuitenkin suoritettava valtiolle ne kustannukset, joita ei saada kateiksi myytäessä puutavara tai puutuotteet julkisella huutokaupalla.

14 §

Maa- ja metsätalousministeriön ohjaus- ja valvontatehtävä

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvoa Maaseutuviraston toimintaa sille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen osalta. Ministeriöllä on oikeus saada Maaseutuvirastolta salassapitosäännösten estämättä valvonnassa välttämättömiä tietoja ja tehdä

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia Maaseutuviraston toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Maaseutuviraston on laadittava puutavara-asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kertomus ja toimitettava se neljä viikkoa ennen mainitussa säännöksessä tarkoitettua määräaikaa maa- ja metsätalousministeriölle. Maaseutuvirasto voi toimittaa kertomuksen komissiolle vasta sen jälkeen, kun maa- ja metsätalousministeriö on päättänyt kertomuksen hyväksymisestä.

15 §

Euroopan unionin tarkastajat

Mitä 5—7 §:ssä säädetään Suomen viranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin toimielimiä ja Euroopan unionin jäsenmaiden toimivaltaisia viranomaisia, jos kyse on mainittujen viranomaisten yhteistyössä Maaseutuviraston kanssa tehtävästä tarkastuksesta. Mitä 5—7 §:ssä säädetään, koskee tällöin myös maa- ja metsätalousministeriötä.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen